Załącznik nr 1
do Miejskiego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
w Poznaniu na 2011 rok

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poznaniu

1. Za udział w jednym posiedzeniu Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów alkoholowych przewodniczącemu przysługuje wynagrodzenie w wysokości 15 %, a każdemu członkowi wynagrodzenie w wysokości 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 z późn. zm).
2. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1 stanowi podpis złożony na listach obecności z poszczególnych posiedzeń Komisji.
3. Przewodniczący ustala regulamin pracy członków Komisji.

Załącznik nr 2
do Miejskiego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
w Poznaniu na 2011 rok

Diagnoza stanu problemów alkoholowych w Poznaniu – rozmiary i trendy zjawiska.*

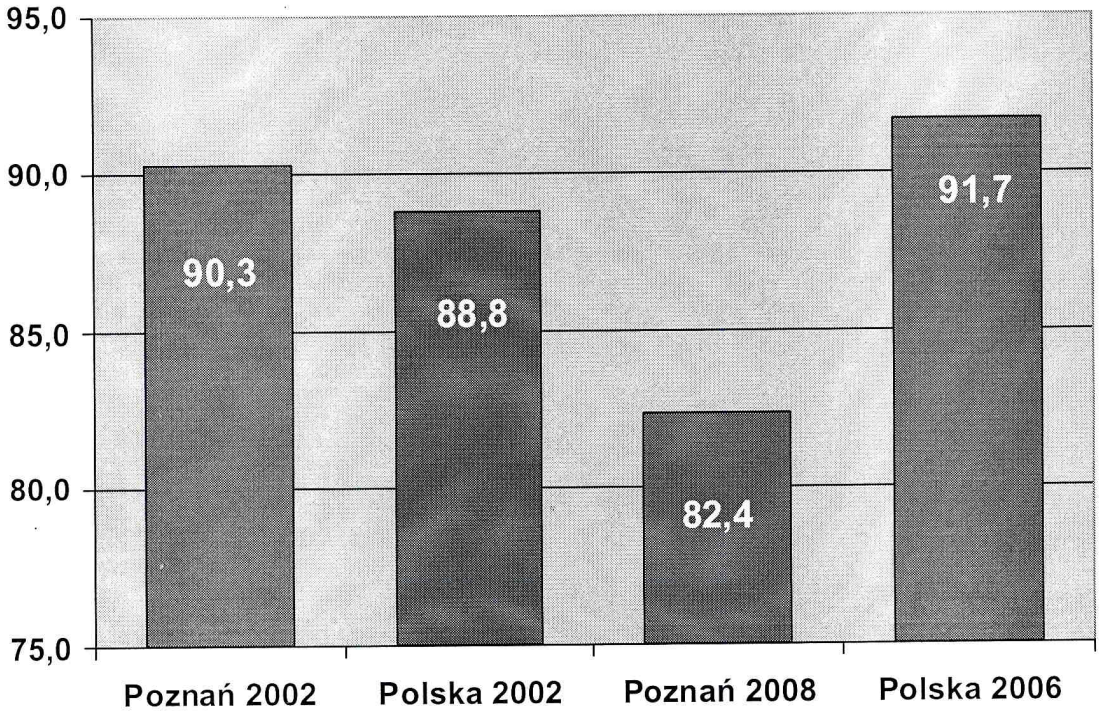
*Opracowanie: Janusz Sierosławski, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2009

Ogólna charakterystyka spożycia napojów alkoholowych

Informacji o rozpowszechnieniu używania napojów alkoholowych, rozmiarach konsumpcji alkoholu oraz wzorach picia dostarczają badania ankietowe realizowane na reprezentatywnych próbach populacji lub jej wyróżnionych segmentów, na przykład młodzieży. W Poznaniu w ostatnich latach zrealizowano dwa porównywalne badania na próbach reprezentatywnych mieszkańców w wieku 18-64 lata, jedno w 2002 r. (Sierosławski, 2002) i drugie w 2008 r., (Sierosławski, Jabłońska 2008) Przeprowadzono także serię badań szklonych (ESPAD) obejmujących uczniów trzecich klas gimnazjów (wiek: 15-16 lat) i drugich klas szkół ponadgimnazjalnych i (wiek: 17-18 lat).

Jak wynika z danych zaprezentowanych na wykresie 1. badanie mieszkańców miasta z 2007 r. ujawniło znaczący spadek odsetka konsumentów napojów alkoholowych w porównaniu z wynikami badania z 2002 r. Warto zauważyć, że badania ogólnopolskie wykazały lekki wzrost odsetka konsumentów w latach 2002 – 2006. Spadek odsetka konsumentów, a zatem wzrost udziału abstynentów w populacji pełnoletnich mieszkańców Poznania stwarza dogodne podłoże do działań profilaktycznych. Wprawdzie pełna abstynencja nie jest koniecznym celem profilaktyki problemów alkoholowych, to jednak abstynenci tworzyć mogą naturalną niejako grupę sojuszników.

Wykres 1. Odsetki konsumentów napojów alkoholowych

Źródło: Wyniki badań ankietowych na próbach reprezentatywnych mieszkańców

W tabeli 1. przedstawiono wyniki oszacowania średniego spożycia trzech głównych typów napojów alkoholowych w przeliczeniu na 100% alkohol oraz wszystkich napojów alkoholowych

ogółem. Podstawą oszacowań była metoda „ostatniej okazji". Do napojów spirytusowych w tym oszacowaniu zostały włączone wódki, koniaki, brandy itp., a także koktajle sporządzane na bazie napojów spirytusowych. Podobnie włączony został bimber. Do win, poza winem gronowym zaliczone zostały wina owocowe, szampan oraz wino domowe. Do piw wszystkie gatunki tego napoju, włącznie z piwem ciemnym, ale z pominięciem bezalkoholowego.

Tabela 1. Średnie roczne spożycie w litrach 100% alkoholu oraz struktura konsumpcji napojów alkoholowych (osoby w wieku 18-64 lata).

	2002	2008
Napoje spirytusowe		
Średnia dla wszystkich badanych	1,16	1,29
Średnia dla konsumentów napojów alkoholowych	1,29	1,56
Udział w spożyciu (odsetki)	30,6	35,5
Wino		
Średnia dla wszystkich badanych	0,38	0,38
Średnia dla konsumentów napojów alkoholowych	0,42	0,46
Udział w spożyciu (odsetki)	10,0	10,5
Piwo		
Średnia dla wszystkich badanych	2,25	1,96
Średnia dla konsumentów napojów alkoholowych	2,50	2,38
Udział w spożyciu (odsetki)	59,4	54,0
Napoje alkoholowe ogółem		
Średnia dla wszystkich badanych	3,64	3,62
Średnia dla konsumentów napojów alkoholowych	4,11	4,40

Źródło: Wyniki badań ankietowych na próbach reprezentatywnych mieszkańców

Porównanie wyników uzyskanych w 2002 r. z wynikami z 2008 r. wskazuje na stabilizację średniego spożycia napojów alkoholowych szacowaną dla całej populacji oraz wzrost średniego spożycia o 7% liczony dla konsumentów alkoholu. Wzrost odnotowano w konsumpcji napojów spirytusowych. Średnie spożycie wina pozostało bez zmian, zaś średnia konsumpcja piwa lekko spadła.

W efekcie zmian w konsumpcji poszczególnych napojów alkoholowych nieznacznie zmieniła się struktura spożycia alkoholu. Jeszcze w 2002 r. 59,4% alkoholu wypijano pod postacią piwa, a 30,6% pod postacią napojów spirytusowych. W 2008 r. udział piwa w spożyciu spadł do 54,0%, a udział napojów spirytusowych wzrósł do 35,5%. Warto zauważyć, że udział wina nie uległ zmianie i pozostaje na poziomie ok. 10%.

Zmiana struktury spożycia w kierunku zwiększenia roli napojów spirytusowych może być efektem zmiany struktury cen w efekcie obniżenia akcyzy na napoje spirytusowe w 2003 r.

Porównanie wyników badania z 2008 r. z wynikami z 2002 r. w zakresie częstotliwości picia poszczególnych napojów alkoholowych oraz ilości spożywanych przy jednej okazji, odkrywa mechanizm zmian w średnim spożyciu poszczególnych napojów wśród konsumentów (tabela 2). Wzrost średniego spożycia napojów spirytusowych dokonał się za sprawą zwiększenia się wielkości konsumpcji przy jednej okazji przy podobnej częstotliwości picia. Wzrost ilości piwa wypijanego przy jednej okazji zrównoważony został przez spadek częstotliwości picia, co przy spadku odsetka konsumentów doprowadziło do zmniejszenia się średniego spożycia tego napoju. Trzeba zauważyć też wzrost średniej konsumpcji wina przy jednej okazji. W sumie w przypadku większości napojów alkoholowych odnotowujemy powiększenie się średniej konsumpcji przy jednej okazji, a zatem spodziewać się możemy wzrostu liczby epizodów przekroczenia progu nietrzeźwości.

Tabela 2. Średnia częstotliwość picia oraz średnie wielkości konsumpcji przy jednaj okazji wśród konsumentów danego napoju alkoholowego – osoby w wieku 18-64 lata

	Średnia liczba przypadków picia w roku		**Średnia wielkości konsumpcji przy jednaj okazji (w ml.)**	
	2002	**2008**	**2002**	**2008**
Wódka	26,0	26,6	159	226
Wino gronowe	22,5	19,1	163	219
Wino owocowe		25,9		208
Wino domowe	23,1	32,1	200	177
Piwo	80,5	73,7	689	776

Źródło: Wyniki badań ankietowych na próbach reprezentatywnych mieszkańców

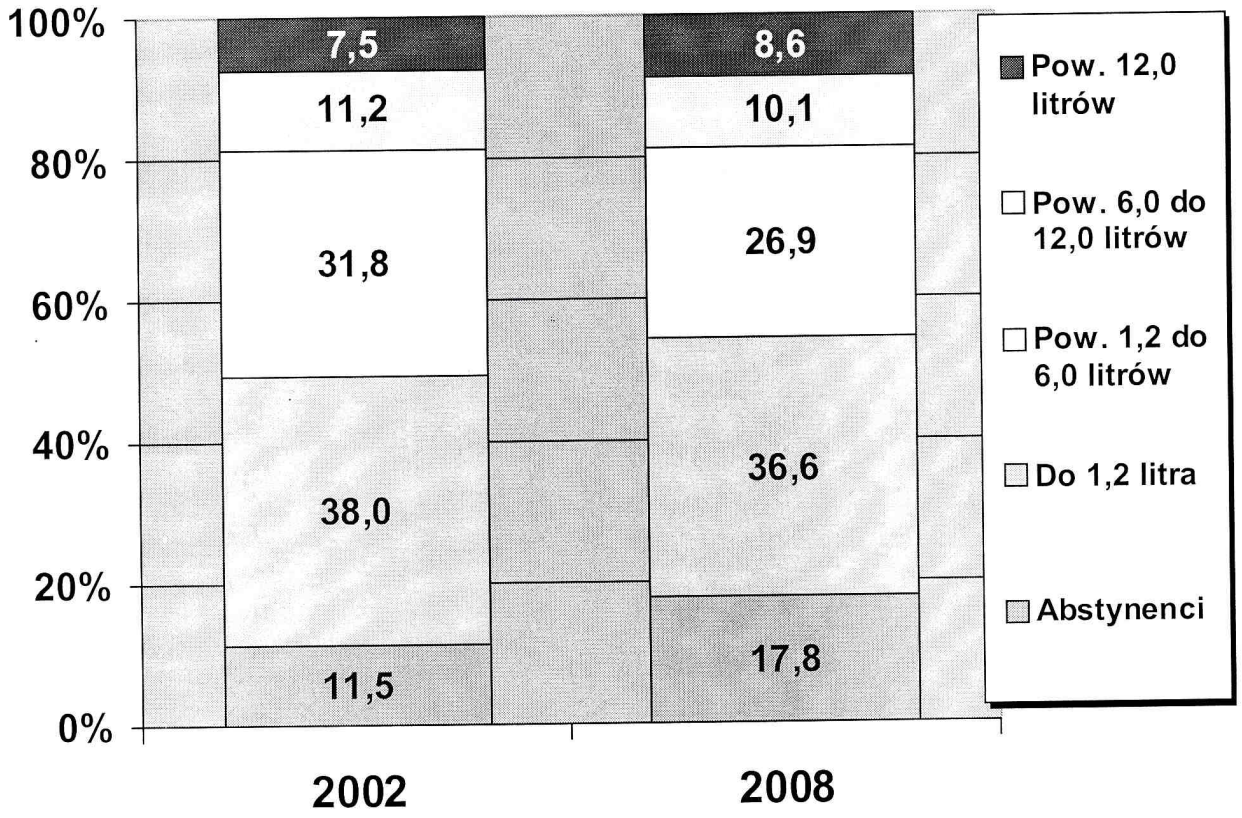
Zaprezentowane wyżej tendencje skłaniają do uwzględnienia w przekazie profilaktycznym kwestii wagi unikania nadmiernego spożycia przy jednej okazji, co prowadzić może do nietrzeźwości.

Średnia konsumpcja alkoholu szacowana na wstępie tej części raportu kryje bardzo silne zróżnicowania widoczne, gdy spojrzymy na cały rozkład spożycia alkoholu. Na jej podstawie nie dowiemy się ile pije przeciętny mieszkaniec Poznania. Na wykresie 2. zawarto odsetki badanych przyporządkowane do poszczególnych poziomów konsumpcji alkoholu.

Stosunkowo nieduże ilości, nie przekraczające 1,2 litra czystego alkoholu rocznie wypijało w 2002 r. 38,0% badanych. W 2008 r. frakcja ta liczyła 36,6%. W miarę przechodzenia do coraz wyższych poziomów spożycia maleją odsetki konsumentów. Znaczne ilości, powyżej 12 litrów 100% alkoholu rocznie spożywało w 2002 r. 7,5% konsumentów alkoholu, a w 2008 r. 8,6% pijących. Osoby, których roczną konsumpcję wylicza się na poziomie przekraczającym 12 litrów traktuje się jako nadmiernie pijących. Trzeba zauważyć, że

grupa ta zwiększyła się o blisko jedną szóstą. Jednocześnie odsetek abstynentów także uległ zwiększeniu. Ta polaryzacja zachowań alkoholowych zaowocowała, z jednej strony stabilizacją średniej konsumpcji alkoholu szacowaną dla wszystkich badanych, z drugiej zaś strony wzrostem średniej konsumpcji liczonej dla samych konsumentów. Wzrost frakcji pijących powyżej 12 litrów 100% alkoholu rocznie oznaczać może nasilenie rozpowszechnienia problemów zdrowotnych i społecznych związanych z alkoholem. Ryzyko powstawania takich problemów jest bowiem w tej grupie największe.

Wykres 2. Rozkład spożycia alkoholu w Poznaniu (odsetki osób w wieku 18-64 lata).

Źródło: Wyniki badań ankietowych na próbach reprezentatywnych mieszkańców